

langt at foretrække fremfor det stive, diskriminerende efterlønsystem, som SV-regeringen rodede sig ud i som modydelse for fagforeningernes pengebidrag til Socialdemokratiet og for den delpensionslov, som i 1990'erne kan blive et nyt multimilliarddræn i statskassen.

I det hele er det karakteristisk for det foreliggende lovforslag, at det er baseret på større personlig frihed for den enkelte ordentlige medborger (ikke for nasserne), og at det muliggør afskaffelse af et væld af tvangselementer i den bestående ordning.

3) Når forslagsstillerne lægger så stærk vægt på, at det enkelte dagpengearbejdsforhold alene skal være fra dag til dag, er det ikke blot for at højsædesætte det enkelte § 75-medmenneskes personlige frihed. Også samfundsøkonomisk er det aldeles afgørende at arbejdsledshedsunderstøttelsespengene ikke anvendes til, at den enkelte benyttes til faste beskæftigelsesarbejde-projekter o.l. Denne gammelpartimanis fatale fejlkonstruktion ligger i, at en skævvreden kunstighed gror fast i samfundsorganismen og derfor mere varigt får arbejdskraften derhen, hvor den ikke privat-økonomisk – og dermed samfundsøkonomisk – virker mest rentabelt, dvs. med henblik på med mindst mulig indsats at skabe bedst mulige levevilkår for befolkningen.

Gammelpartordningerne overklipper livets fødelinje mellem produktion og rentabilitet og kaster os derved ud på socialismens fattiggård.

Arbejdsmarkedet deles kunstigt op i dem, som virksomhederne selv må lønne, og dem, for hvem staten betaler (størstedelen af) lønnen. Det er livsfjernt at tro, at man kan gennemføre dette, efter om der er tale om nybeskæftigelse eller ej, eller om det er et produktivt arbejde eller ej. Resultatet bliver, at man ved kæmpeadministration får givet tilskud til den, der er smartest – og har de bedste forbindelser. Og perioder med stor arbejdsløshed udnyttes til, at det offentlige serviceniveau udvides endnu kraftigere end, hvad gældsDanmark har råd til.

Anders Fogh Rasmussen udtrykte det sådan i Liberal for december 1984: »Hvis den midlertidige dagpengeudgift ombyttes til en permanent lønudgift, får vi aldrig løst balanceproblemerne.«

Men livets mangfoldighed bevirker, at det vil kunne forekomme, at endagsbegrænsningen bliver stødende urimelig.

Dette klares ved, at Socialministeriet i medfør af § 4 kan tillade, at det enkelte tilfælde aftales mellem kommunen og den dagpengesøgende, at et arbejdsforhold skal være mere end én dag, såfremt der foreligger ganske særlige forhold, som bevirker, at det er praktisk hensigtsmæssigt med mere end én dags arbejdsforhold. Dette kan for eksempel gælde, hvis

kommunen ønsker at sætte den arbejdssøgende til arbejde på en fiskerbåd, der er på langtidstogt, eller ved andre arbejder uden for kommunens grænser eller ved kurser eller arbejder, der strækker sig over en periode på nogle dage, og hvor det vil være upraktisk at udskifte de beskæftigede undervejs.

Imidlertid skal Socialministeriet selvsagt stedse holde sig for øje, at det altovervejende grundlag for nærværende lovforslag er, at et arbejdsforhold kun varer én dag ad gangen. Der må derfor ikke gives tilladelser i et sådant omfang, at dette princip udvandes, og hvis den dagpengesøgende ikke har lyst til mere end én dags ansættelse, skal han ikke på nogen måde kunne tvinges – hverken formelt eller reelt – til at gå ind i flerdagsbeskæftigelse.

På helt frivillig basis må det forventes, at mange af § 75-folkene over lange perioder vil være gengangere og derved komme i uformelle tillidsforhold til de kommunale administratorer. I praksis vil der derfor givetvis blive truffet aftaler om, hvordan den enkeltes arbejde disponeres nogle dage, uger eller måneder ud i fremtiden. Det er blot principielt vigtigt at understrege, at sådanne aftaler ikke har juridisk gyldighed, selv om de jo nok vil blive efterlevet i mere end 98 pct. af tilfældene.

4) Da § 1 alene kræver arbejdsdygtighed, er mange invalidepensionister, enkepensionister og førtidspensionister omfattet af lovforslaget. Dette må naturligvis tages i betragtning ved reformer af disse dele af pensionslovgivningen. Umiddelbart bliver virkningen nok, at mange prøver, om de ikke kan tjene de 400 kroner og komme ud mellem andre mennesker på dage, hvor de særligt føler sig veloplagte. Det vil her – som i Sverige – komme til at betyde, at de får en livskvalitetsforbedring – glæden over ikke at være overflødig – som det nugældende danske lovsystem i alt dets stivhed ikke giver dem mulighed for.

5) Ved overvejelsen af, hvilke aldersklasser der skal omfattes af nyordningen, har det været naturligt at sætte den øvre grænse ved folkepensionsalderen, jf. hverved også Folketingets vedtagelse den 23. maj 1980 om, at »ret til dagpenge ophører ved udløbet af den måned, hvori medlemmet fylder 67« (§ 53, stk. 3, i gældende arbejdsledshedsunderstøttelseslov).

6) Unggrænsen har været sværere at trække. På den ene side fører en fuldstændig gennemførelse af lighedsgrundsætningen til blot at kræve, at den unge er udskrevet af folkeskolen. På den anden side ønsker forslagsstillerne, at der efter dette tidspunkt er en vis periode, hvori den unge er særlig motiveret til at finde sig en læreplads og ikke forfalder til det for mange unge særlig fristende, at man frem for fast arbejde, foretrækker nogle dage om måneden at benytte sig af den her foreslåede ordning og derigennem